

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ผลผลิตของสวนส้มแห่งหนึ่งในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน   นางสาวอังศนา วงศ์สถาน

ปริญญา   บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
(การจัดการอุตสาหกรรมเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์นภาพร ณ เชียงใหม่	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นัยทัศน์ ภูศรีรัมย์	กรรมการ
อาจารย์วิวรรณ วรธนัจฉริยา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเพื่อวัดผลการดำเนินงานของสวนส้มแห่งหนึ่งในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดเรื่องการวัดผลการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย 5 แนวคิด ได้แก่ การจัดการการเพิ่มผลผลิต ประสิทธิภาพการจัดการการตลาด การวิเคราะห์ปัจจัยการเติบโต การวิเคราะห์ปัจจัยราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง และการวิเคราะห์ปัจจัยการเพิ่มผลผลิตของกิจการในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2549

จากการศึกษาพบว่า ส้มสายน้ำผึ้งมีลักษณะเป็นส้มเปลือกกร่อน มีรสชาติดี และส้มโอเขียนเป็นส้มติดเปลือกคือ เปลือกส้มจะติดกับเนื้อส้ม ปริมาณน้ำในเนื้อส้มมีมาก มีลูกขนาดใหญ่ โดยส้มทั้ง 2 พันธุ์ มีการเก็บเกี่ยวแบ่งออกเป็น 2 ฤดูคือ ส้มในฤดูสามารถเก็บเกี่ยวได้ในเดือนธันวาคม มกราคมและกุมภาพันธ์ มีผิวที่มีสีเหลืองทอง รสชาติหวาน ส้มนอกฤดูคือ ส้มที่สามารถเก็บเกี่ยวได้นอกเหนือจากเดือนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และสีผิวมีสีเขียวเหลือง ชานแข็ง ดังนั้นการเลือกรับประทานส้มให้มีรสชาติดีต้องเลือกรับทานส้มในฤดู

สวนส้มแห่งหนึ่งในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มดำเนินการมากกว่า 10 ปี มีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 500 ไร่ ส้มที่ปลูกคือ สายน้ำผึ้งและโอเขียน มีระบบการจัดการที่ดี กล่าวคือ มีนักวิชาการที่เชี่ยวชาญควบคุมดูแลเพื่อให้ผลผลิตที่ออกจำหน่ายมีรสชาติดีและมีคุณภาพสูง โดย

คำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และการควบคุมในเรื่องสารตกค้างก่อนการเก็บเกี่ยว จนได้ใบรับรองด้านการเกษตรที่ดี (GAP = Good Agricultural Practice) ทำให้มีการตั้งจองผลผลิตล่วงหน้า ดังนั้นส้มที่เก็บเกี่ยวสามารถจำหน่ายหมด จึงเป็นส้มที่มีความสดใหม่ วิธีการจัดจำหน่ายโดยมีตราห้อยและ มีการบรรจุหลายขนาดตามความต้องการของผู้บริโภค การจัดจำหน่ายผ่านผู้ค้าส่ง และมีสำนักงานขายที่กรุงเทพฯ ด้านผลผลิตภาพ พบว่า ผลผลิตโดยรวมปี พ.ศ. 2547-2548 ลดลงกว่าปี พ.ศ. 2548-2549 เนื่องจากปริมาณผลผลิตสูงขึ้น แต่ราคา กิโลกรัมลดลง จึงทำให้รายได้โดยรวมลดลง

การวิเคราะห์ปัจจัยการเพิ่มผลผลิต พบว่ามีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ ร่วมกับมีผู้ควบคุมดูแลที่เชี่ยวชาญจึงทำให้ผลผลิตมีคุณภาพสูงกล่าวคือ มีรสชาติดีและปลอดภัย จึงทำให้ส้มที่ผลิตขายหมดและส่งเสริมให้พนักงานฝึกและอบรมทำให้เกิดความคิดช่วยพัฒนาสวน รวมถึงการคิดหาวิธีการลดค่าใช้จ่าย เพื่อให้สวนประสบความสำเร็จ และมีกำไรที่ยั่งยืน มีระบบการจัดการด้านการตลาดที่ดี เนื่องจากมีลูกค้าติดต่อและตั้งจองล่วงหน้าและมีสำนักงานขายที่กรุงเทพฯ และมีการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและมีหลายขนาดให้ลูกค้าเลือก

ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของสวนส้ม เป็นผลมาจากปัจจัย 3 ปัจจัย คือ ปริมาณผลผลิตที่ผลิตออกจำหน่ายในแต่ละปี ราคาต่อกิโลกรัมที่ขายได้ และค่าใช้จ่ายรวมในแต่ละปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

Independent Study Title   Productivity of an Orange Orchard in Fang District, Chiang Mai Province

Author   Miss Aungsana Vongsatan

Degree   Master of Business Administration
(Agro-Industry Management)

Independent Study Advisory Committee

Associate Prof. Napaporn	Na Chiangmai	Chairperson
Associate Prof. Dr.Naiyatat	Poosaran	Member
Lecturer Wiwat	Wattanatchariya	Member

ABSTRACT

The objective of this independent study is to evaluate the performance of an orange orchard in Fang District. The involved concepts are management for productivity improvement, marketing management effectiveness, analysis of growth factor, price recovery factor, and productivity factor from the operating years 2003 – 2006.

The study found that Sai-Nam-Pueng orange is featured as peel-loose orange, good taste, and Ocean orange as peel-tight orange with its peel sticks to orange, juicy ,and large. Both species can give fruits in two seasons either in-season orange or off-season orange. In-season orange can be harvested in December, January, and February. Orange peel is golden-like in color and the fruit has sweet taste. Off-season orange can be harvested throughout the year except the previously mentioned months and its peel is yellow-green in color and the fruit has hard pulp. Therefore, tasty orange must come from in-season orange.

An orchard in Fang District, Chiang Mai Province has been in operation for more than 10 years, has fruiting area more than 500 Rais. Producing both Sai-Nam-Pueng and Ocean orange.

The orchard has good management by having experienced agricultural technicians give supervision to assure high quality fruits and consumers' safety from careful chemical residuals control before harvesting. The order was placed in advance so all fresh products were sold-out. The orchard has a certification of Good Agricultural Practice. The product has its brand and diversity in packaging to meet customer demand. Products will be distributed by whole salers and sale office in Bangkok. The study also found the overall productivity in 2004-2005 to be less than the 2005-2006 level due to the higher output but lower price resulting in the decrease in overall revenue.

The analysis on productivity enhancing factors found that using modern technology together with farming technical experts can assure high quality products. The product is tasty, safe for consumption, and sold-out. Moreover, support to provide training to employees helped generate their mindfulness to contribute to orchard development and cost reduction, thus leading to the success of the orchard and sustainable profit. There is a good management system in marketing. There are clients placing order in advance; there is a sale office in Bangkok, and beautiful packaging in diversified designs are used to meet the customer demand.

There are three factors affecting productivity: out put, sale price per kilogram and total cost per year.